

Sygn. akt III Cz 1340/18

POSTANOWIENIE

Dnia 7 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SSO Andrzej Dyrda

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2018r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego InSecura w W.

przeciwko I. D. (Dymasz)

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 12 stycznia 2018 r., sygn. akt II C 1604/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Andrzej Dyrda

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach rozstrzygnięciem zawartym w punkcie 2 wyroku z dnia 12 stycznia 2018r. nie obciążył pozwanego kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c. ze względu na trudną sytuację życiową, zdrowotną i finansową pozwanego.

Zażalenie na to postanowienie wniosła powódka (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty InSecura z siedzibą w W..

Zarzuciła naruszenie przepisu postępowania, mające wpływ na treść rozstrzygnięcia tj. art. 102 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i orzeczenie o nieobciążaniu pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu wskutek błędnego uznania, że w niniejszej sprawie zachodzą szczególnie uzasadnione wypadki, które powodują, że strona pozwana nie powinna być obciążana kosztami procesu, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, iż takowe przesłanki nie mają miejsca.

Na tych podstawach wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt 2 poprzez zasądzenie od dłużnika I. D. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty InSecura z siedzibą w W. kwoty 317,30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwoty 270 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa w postępowaniu procesowym według norm przepisanych oraz zasądzenie od dłużnika I. D. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty InSecura z siedzibą w W. zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd

Rejonowy w Gliwicach, II Wydział Cywilny z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego, o których zasądzenie wnoszę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przytoczona regulacja prawna, jako przepis szczególny do wskazanego powyżej art. 98 k.p.c., winna być stosowana w wyjątkowych sytuacjach, na co zresztą wskazuje redakcja art. 102 k.p.c. Ocena, czy takie przesłanki wystąpiły powinna być zawsze dokonywana w całokształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r., II CZ 223/73).

W doktrynie i orzecznictwie, jako okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 102 k.p.c., wskazuje się te związane z samym przebiegiem postępowania, ale również dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Niemniej jednak, trudna sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi samodzielnej podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c. - od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 sierpnia 2012r., I ACa 316/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 czerwca 2012r., I ACz 961/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 grudnia 2014r., I ACa 1050/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 listopada 2014r., I ACa 596/14).

Nadto wskazuje się, że za zastosowaniem art. 102 k.p.c., przemawia również, obok okoliczności natury majątkowej i subiektywnej, również to, że strona wygrywająca korzystała ze stałej obsługi prawnej i nie poniosła dodatkowych nakładów na prowadzenie procesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1972r., I PR 423/72).

Ocena tych okoliczności następuje z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego.

Sąd Rejonowy uznał, że za zastosowaniem art. 102 k.p.c. przemawia czynnik podmioty, tj. sytuacja życiowa, zdrowotna i finansowa pozwanego.

Uwzględnione przez Sąd Rejonowy okoliczności stwierdzające zasadność zastosowania art. 102 k.p.c. miały potwierdzenie w materiale zgromadzonym w aktach sprawy (wyjaśnienia pozwanego złożone na rozprawie w dniu 12 stycznia 2018r.). Stwierdzenie to jest o tyle istotne, iż, jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 stycznia 2012r. (III CZ 10/12), a następnie potwierdził w postanowieniu z dnia 23 maja 2012r. (III CZ 25/12), ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy, w związku z czym w zasadzie nie podlega kontroli instancyjnej i może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa. (wskazana powyżej teza znajduje potwierdzenie także w następujących judykatach: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2012r., III CZ 17/12; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2012r., V CZ 2/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 lipca 2014r., I ACa 18/14). Niewątpliwie prezentowane powyżej stanowisko Sądu Najwyższego, ogranicza zakres rozpoznania zażalenia na postanowienie o kosztach procesu przez Sąd II instancji, a w konsekwencji „uszczupla” możliwość modyfikowania przez Sąd II instancji rozstrzygnięcia o kosztach opartych na podstawie art. 102 k.p.c. jedynie do przypadków, gdyż nieobciążenie strony przegrywającej kosztami procesu byłoby rażąco niesprawiedliwe. Sąd meritiuzyskuje tym samym dużą autonomię w kształtowaniu tego rozstrzygnięcia. Dysponentem więc odmiennego uregulowania obowiązku poniesienia kosztów procesów, nawet jeżeli dany stan faktyczny, w ocenie Sądu II instancji

dawałby podstawy do zastosowania reguły ogólnej, tj. art. 98 k.p.c., pozostaje Sąd I instancji, dopóki takie ukształtowanie rozstrzygnięcia o kosztach procesu nie jest rażąco niesprawiedliwe.

Uwzględniając powyższe, Sąd Okręgowy, nie dostrzegł aby zastosowanie normy art. 102 k.p.c. aby było rażące niesprawiedliwe, w szczególności, że Sąd I instancji w sposób klarowny nie tylko wskazał te okoliczności ale również poczynił rozważania, które nie pozwalają na stwierdzenie, aby ich ocena była sprzeczna z wymogami prawa procesowego.

Podnoszone natomiast przez stronę powodową okoliczności co do zasady nie wykazały, aby przedstawione przez pozwanego okoliczności nie były prawidłowe, jak również pominął to, że za zastosowaniem art. 102 k.p.c. przemawiała nie tylko zła sytuacja finansowa pozwanego.

Z powołanych powyżej względów, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji, po myśli art. 385 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

SSO Andrzej Dyrda